Кеше Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев жұмыс бабындағы сапармен Жезқазған қаласында болды

Егемен Қазақстан

№ 25 (24997)
25 ҚАҢТАР
ЖҰМА
2008 ЖЫЛ

Жалпыұлттық республикалық газет • 1919 жылғы 17 желтоқсаннан шыға бастады • www.egemen.kz

БИЗНЕСТІҢ ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІГІ

Бұл — болашаққа салынған инвестиция

Сапар барысында Елбасы Бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі жөніндегі республикалық форумға қатысты және сөз сөйледі. Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі, Қарағанды облысының әкімдігі, "Атамекен" ұлттық экономикалық палатасы ұйымдастырған алқалы басқосуға Халықаралық еңбек ұйымының, БҰҰ Даму бағдарламасының, Президент Әкімшілігінің өкілдері, Парламент депутаттары, Үкімет мүшелері, облыстардың, Астана және Алматы қалаларының басшылары, сондай-ақ еліміздегі ірі бизнес құрылымдарының жетекшілері қатысты. Ал форумға "Қазақмыс" корпорациясы ЖШС қолдау көрсетті.

Әлисұлтан ҚҰЛАНБАЙ,
Айқын НЕСІПБАЙ,
"Егемен Қазақстан".

Форум жұмысы басталар алдында Мемлекет басшысының өтініші бойынша қатысушылар "Абай" шахтасындағы өндірістік апат салдарынан қаза болған шахтерлерді бір минөт үнсіздікпен еске түсірді. Одан кейін Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев сөз сөйледі. Қазақстанда экономикалық реформалар тиімді жүзеге асырылды, деді Мемлекет басшысы. Нарықтық экономика тетіктеріне қызмет ететін қажетті институттар құрылды. Кез келген шаруашылық жүргізушілердің қызмет етуіне жалпыға бірдей шаралар қабылданып, өндірістік факторлар үшін бәсекелестікті дамытуға жағдайлар жасалды. Мемлекет әр жыл сайын әлеуметтік міндеттемелерді өз иығына көтеріп келеді. Біз әлеуметтік сала шығындарын тұрақты түрде арттырудамыз, кедейшілікпен және жұмыссыздықпен күресудеміз. Осының арқасында адам мүмкіндігін дамытудың тиімді үлгісін құруға қол жеткіздік және өмір сапасын жақсарту үшін негіз қалай білдік.

Елбасы әрі қарай әлеуметтік салаларды қаржыландыру жайын ортаға салды. Мемлекет басшысының атап көрсеткеніндей, соңғы бес жылда білім, денсаулық сақтау, ғылым салаларын қаржыландыру көлемі 3-3,5 есеге, әлеуметтік көмектер мен әлеуметтік қамсыздандыруды қаржыландыру 2 еседен астамға өсті. Еңбекақының, зейнетақы мен жәрдемақының мөлшері де арта түсуде. Әлемдік экономика өсімі қарқынының төмендеуіне қарамастан, мемлекет әлеуметтік шығындарды тұрақты өсіруді қолдайтын болады.

Тәуелсіздік алған жылдан бері қарай елімізде кәсіпкерлік құрылымдарды дамытуға барлық жағдай жасалды, деді Елбасы. 2007 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша, республикада 267 мың заңды тұлға, оның ішінде 166 мың шағын кәсіпорын тіркелді. Менің әрқашан шағын және орта бизнесті дамытуға қолдау көрсетіп келе жатқанымды сіздер білесіздер.

Будан кейін Президент форумға қатысушылар назарын кәсіпкерлердің корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік қағидаларына аударды. Бүгінде корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік қағидаларын айқындап және оны қабылдау пісіп-жетілді, деді осы жөнінде Нұрсұлтан Назарбаев. Сондықтан біз бұл маңызды мәселені осындай алқалы құрамда бірінші рет талқылап отырмыз. Қазіргі таңда барлық дамыған елдерде рыноқты әлеуметтендіруге аса көңіл бөлініп отыр. Осы орайда бұл үдерісте ірі корпорациялар жетекші рөл атқарып келеді. Билік пен бизнес әлеуметтік инфрақұрылымды бірге қалыптастыруда.

Бүгінгі әлемде корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік тек қайырымдылық ретінде қабылданбайды, сонымен қатар, компанияның іскерлік деңгейін танытатын фактор. Бұл бизнестің қоғамдық, әлеуметтік, экономикалық және экологиялық саланы дамытуға қосатын ерікті үлесі.

Соңғы уақытта корпоративтік әлеуметтік жауапкершілікті дамыту бағытында, әсіресе, Оңтүстік-Шығыс Азия елдері алға ілгеріледі, деп жалғастырды сөзін Президент. Индонезия — кен өндіретін салада жұмыс істеушілерге компания үшін корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік жөнінде заң қабылдаған әлемдегі бірінші ел. Малайзия 2006 жылдың қыркүйегінен бастап қор рыногында тіркелген барлық компанияларға жаңа ережелер енгізді. Атап айтқанда, олар өздері жүргізіп отырған корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік саясат бойынша есеп береді. Сингапурда бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі қағидалары өткен ғасырдың 60-шы жылдарында инвестициялық саясатқа енгізіле бастады. Қазақстанның да дамудың осындай кезеңіне уақыты жетті, елімізде мемлекет пен бизнес тек экономикалық емес, сондай-ақ әлеуметтік мәселелерді шешу жолында да толық мүдделестік әріптестік танытулары қажет. Бұл ретте дамыған елдердегі сияқты әлеуметтік жауапкершілік бизнеске кедергі жасамай, қайта бәсекелестігін көрсетуге мүмкіндік жасауы керек. Осы орайда алғашқы қадамдар жасалды.

Әрі қарай Н.Назарбаев кәсіподақтар рөлінің маңыздылығына тоқталды. Президенттің атап өткеніндей, жұмыс берушілердің тарапынан өрескел тәртіп бұзушылық болмау үшін еңбеккерлерді қорғаудың тиімді әдісі, жаңа Еңбек кодексі қабылданды. Қазақстан кәсіподақтары жаңа еңбек заңдылықтарына сәйкес кәсіпорындарда қоғамдық бақылау рөлін өздеріне алуы қажет. Біз жұмыс берушінің қандай да болмасын әрекетін келістіруге қатысуға тиіспіз. Атап айтқанда, ұжымдық шарттарға қол қоюдан бастап, еңбеккерлердің құқықтарына байланысты барлық мәселелерді шешуге дейін. Бұл жерде сөз қазақстандықтардың құқықтары мен денсаулықтарына байланысты болып отыр.

Мемлекет басшысы форумда 2006 жылдың аяғында Қазақстан Үкіметі мен республикалық Жұмысшылар бірлестігі және жұмыс берушілер арасындағы 2007-2008 жылдарға арналған Бас келісімге қол қойылғанын атап өтті. Бұл келісім жүзеге асырылуда. Сондай-ақ Елбасы өз сөзінде жетекші компаниялар еліміздегі әлеуметтік нысандар мен аймақтарды дамытуға бағытталған құрылыстарға қатысуы қажеттігін атап өтті. Бұған нақты мысалдар да келтірді. Ондай ірі компаниялар елімізде баршылық. Мемлекет басшысы бұған мысал ретінде "Қазақмыс", "Қазмырыш", "ҚазМұнайГаз", Үлбі металлургия зауыты және "Қазатомөнеркәсіп" компанияларының әлеуметтік салаларды дамытудағы үлестерін келтірді. Осыған байланысты Елбасы бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі жөнінде жыл сайынғы "Парыз" конкурсын белгілегенін мәлім етті.

Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрі Бердібек Сапарбаев бизнестің әлеуметтік жауапкершілігін дамытудың қазақстандық үлгісін қалыптастыру жолындағы із-ізденістер мен бұл бағыттағы міндеттерге жан-жақты тоқталды. Шешен өз сөзінде атап өткеніндей, Елбасы қатысуымен өтіп отырған жұмыс берушілер мен өңірлер әкімдерінің кездесуі мемлекетімізде әлеуметтік серіктестікті дамытуды жеделдетуге қосымша серпін берер келелі кеңес ретінде маңызы үлкен оқиға. Еліміз әлеуеті әлденіп, беделі нығайған сайын сындарлы әлеуметтік жауапкершілікті нығайту бағытындағы кең ауқымды шаралардың тиімділігі мен пәрменділігі артып келеді. Билік және бизнес арасындағы өзара іс-қимылды үйлестікпен жүргізуде Халықаралық еңбек ұйымының ұсынымдарына, дамыған елдердің тәжірибелеріне арқа сүйелінеді. Соған сәйкес, өткен жылы қабылданған Еңбек кодексі әлеуметтік әріптестікті тереңдетуге бағытталған еңбек қатынастарының жаңа құқықтық үлгісін енгізуге мүмкіндік ашты.

Министр сөзінде айтылғандай, экономиканың жетекші салаларындағы ірі компаниялардың қызметіне әлеуметтік бағдарлылық қағидатын ұстану, соны дәйекті түрде іске асыруға баса көңіл бөлу тән. Мәселен, "Қазақмыс" корпорациясы 100-ден астам әлеуметтік нысандарды қаржыландыруды өз мойнына жүктеп, бұл сала салмағын абыроймен көтеріп келеді. 2003 жылмен салыстырғанда оған бөлінген қаражаттың 5 есеге ұлғайып, былтыр 100 миллион доллардан асуы соған айғақ. Сондықтан аталған форумның ол орын тепкен Жезқазған қаласында өтуі де кездейсоқ емес. Сондай-ақ "Қазақстан темір жолы" ұлттық компаниясы да еңбеккерлер мүддесін қорғап, қолдай білудің жарқын үлгісін танытушылардың бірі. Мұнда үш түрлі әлеуметтік пакет бойынша жыл сайын 2,5 млрд. теңге жұрт игілігіне асырылады. Өткен жылы теміржолшыларға 400 пәтер тарту етілді.

Сөз кезегінде баяндамашы күн тәртібіндегі мәселеге байланысты алдағы уақытта шешімін табуға тиісті жайларды ортаға салды. Осы орайда елімізде корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік жүйеленбегені, ішкі еңбек рыногын қорғауға әзірге жете мән берілмей келе жатқаны, жекелеген компаниялар қызметінде әлеуметтік саясаттың ашық еместігі айтылып, бірлескен жұмысты үйлестіру бағытындағы іс-шаралар алға тартылды. Соның ішінде халықтың жекелеген топтарының тек қазіргі қажеттіліктерін ескеру ғана емес, болашаққа және дамуға анағұрлым үлкен тиімділікке бағытталған жобаларды енгізудің маңыздылығына назар аударылды.

Будан кейін сөз алған "Қазақмыс" корпорациясы" ЖШС президенті Владимир Ким компанияның әлеуметтік саладағы іс-шаралары жайлы баяндады. Оның аймақтың әлеуметтік тұрғыдан қайта жаңғыруына қосып келе жатқан үлесі үлкен екенін мақтана айта аламыз, деді. Осы мақсаттағы құбылыс-өзгерістер жезқазғандықтарға, балқаштықтарға, шығысқазақстандықтарға көптен мәлім. Әлеуметтік ұстанымды үрдіс тұтатын құрылым ретінде "Қазақмыс" металлургтер мен кеншілердің тұрмыстық жағдайын жақсартуға, оларға көрсетілген медициналық қызметтің деңгейін көтеруге, отбасылары өмірін шырайландыруға барынша көмек жасайды.

Бұл туралы бүгінгі форумда біздің қызметімізге жағымды баға берілді. Оны жандандырып, жетілдіре беру — мерейлі міндет, деген корпорация басшысы Елбасы тапсырмасына сәйкес биыл Астанада тұрмысы төмен отбасылар, жетім балаларға арналып кәсіптік мамандықтарды меңгертетін лицей салынатындығын хабарлады.

Ол өз сөзінде қоршаған ортаны таза ұстау, қорғау мәселесін де тілге тиек етіп өтті. Балқашта күкірт ангидридін сүзіп, тұтып қалатын экологиялық таза өндіріс іске қосылғандығы аталды. Алдағы уақытта Жезқазғанның да ауасы тазарып, суы, топырағы ластанбайтындығына сенім білдірілді. Еңбек қауіпсіздігін сақтау мен қорғауға арналған жаңа іс-шаралар ортаға салынды.

Біз өзіміздің әлеуметтік маңыздағы жобаларымызды мемлекеттік органдармен бірлесе атқарып келеміз. Қоғамның басым мақсаты мен биік құндылығы саналатын бұл мәселеге іскер топтардың кеңінен тартылып, қамтылуын қолдаймыз. Компания білім беру, денсаулық сақтау салаларына ұдайы қамқорлық көрсетуден аянбайды. Ол өз алдына, соңғы үш жылда қайырымдылық шараларына 120 миллион доллар жұмсалды. Ал еңбеккер қауымның көңіліне қонған үлкен көмектің бірі, тұрғын үй құрылысын өз күшімізбен жүргізуді қолға алу болып табылады. 540 мың шаршы метр тұрғын үй алаңын салып, жүздеген маманды баспанамен қамтамасыз ету алдымызға қойылған мақсат, деді "Еуразия өнеркәсіп ассоциациясы" компаниясының басшысы Александр Машкевич.

Форумда "Атамекен" ұлттық экономикалық палатасының төрағасы А.Перуашев, "Қазмырыш" АҚ директорлар кеңесінің төрағасы

(Соңы 2-бетте).

Суреттерді түсіргендер
С.БОНДАРЕНКО, Б.ОТАРБАЕВ.

Телефон арқылы сөйлесті

Бұрнағы күні Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаев Иордан Хашимиттік Корольдігінің Королі Абдалла II бен Хусейн бен Таламен телефон арқылы сөйлесті, деп хабарлады Қазақстан Республикасы Президентінің баспасөз қызметі.

Әңгіме барысында Қазақстан мен Иордания ынтымақтастығының бірқатар екі жақты даму мәселелеріне байланысты пікір алмасулар болды. Н.Назарбаев Иордания Королін өзіне ыңғайлы уақытта Қазақстанда ресми сапармен болып қайтуға шақырды. Сондай-ақ, Мемлекет басшысы үстіміздегі жылы Қазақстан Премьер-Министрі К.Мәсімовтің Иордан Хашимиттік Корольдігіне жұмыс сапары жоспарланып отырғанын хабарлады.

Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығы

"Бурабай" арнайы экономикалық аймағын құру туралы

"Қазақстан Республикасындағы арнайы экономикалық аймақтар туралы" Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 6 шілдедегі Заңына сәйкес және Щучье-Бурабай курорттық аймағын дамыту мақсатында **қаулы етемін:**

1. 2017 жылғы 1 желтоқсанға дейінгі кезеңге "Бурабай" арнайы экономикалық аймағы (бұдан әрі — АЭА) құрылсын.
2. Қоса беріліп отырған АЭА туралы ереже бекітілсін.
3. Қазақстан Республикасының Үкіметі АЭА-ның қызметін қамтамасыз ету жөнінде шаралар қабылдасын.
4. Осы Жарлықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігіне жүктелсін.
5. Осы Жарлық қол қойылған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының Президенті
Н.НАЗАРБАЕВ.

Астана, Ақорда, 2008 жылғы қаңтардың 15-і №512

("Бурабай" арнайы экономикалық аймағы туралы ережені 5-беттен оқыңыздар).

Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығы

С.Д.Пірімбетовті Қазақстан Республикасының Әзірбайжан Республикасындағы Төтенше және өкілетті елшісі қызметіне тағайындау туралы

Серік Достанұлы Пірімбетов Қазақстан Республикасының Әзірбайжан Республикасындағы Төтенше және өкілетті елшісі болып тағайындалсын.

Қазақстан Республикасының Президенті
Н.НАЗАРБАЕВ.

Астана, Ақорда, 2008 жылғы қаңтардың 23-і. №517

Тағайындау

"Нұр Отан" халықтық-демократиялық партиясының Төрағасы Н.Назарбаевтың қаулысымен Әділбек Рыскелдіұлы Жақсыбеков "Нұр Отан" ХДП Төрағасының бірінші орынбасары болып тағайындалды, деп хабарлады Қазақстан Республикасы Президентінің баспасөз қызметі.

Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығы

Қ.Н.Келімбетовті Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің Басшысы қызметіне тағайындау туралы

Қайрат Нематұлы Келімбетов Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің Басшысы болып тағайындалсын.

Қазақстан Республикасының Президенті
Н.НАЗАРБАЕВ.

Астана, Ақорда, 2008 жылғы қаңтардың 23-і №520

Қайрат Нематұлы КЕЛІМБЕТОВ

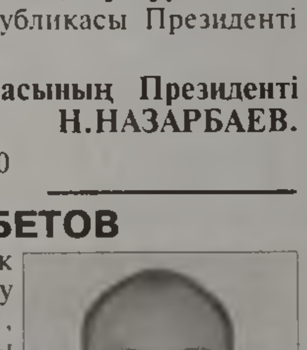

1969 жылы туған. Мәскеу мемлекеттік университетін, Қазақ мемлекеттік басқару академиясы жанындағы Нарық институтын, Қазақстан Республикасы Президенті жанындағы Ұлттық мемлекеттік жоғары мектебін, Джорджтаун университетін (АҚШ) бітірген. Ағылшын, француз тілдерін меңгерген.

Еңбек жолын жоғары оқу орнында оқытушылық қызметтен бастады. Мемлекет басшысы жанындағы Жоғары экономикалық кеңес хатшылығының аға сарапшысы, Стратегиялық жоспарлау және реформалар жөніндегі агенттік департаменті директорының орынбасары, департамент директоры болып қызмет істеді. Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің бөлім меңгерушісі, Стратегиялық жоспарлау агенттігінің төрағасы, Қаржы министрінің бірінші орынбасары, Экономика және бюджеттік жоспарлау министрі болып тағайындалды. 2006 жылғы сәуірден бастап — "Қазына" орнықты даму қоры" акционерлік қоғамының басқарма төрағасы.

Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығы

А.П.Рауды Ақмола облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы

Альберт Павлович Рау Ақмола облысының әкімі болып тағайындалсын.

Қазақстан Республикасының Президенті
Н.НАЗАРБАЕВ.

Астана, Ақорда, 2008 жылғы қаңтардың 23-і №522

Альберт Павлович РАУ

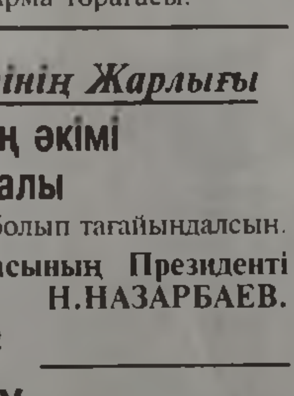

1960 жылы туған. Рудный индустриалды институтын, Ресей Федерациясы Президентінің жанындағы Ресей мемлекеттік қызмет академиясын бітірген. Экономика ғылымдарының докторы.

Институтты бітіргеннен және әскери борышын өтегеннен кейін Қоржынкөл кен басқармасының электрмеханигі, кәсіподақ комитетінің төрағасы болып қызмет істеді, коммерциялық қызметпен айналысты. Лисаков қаласы әкімінің орынбасары, әкімі, Қостанай облысы әкімінің орынбасары болып тағайындалды. 2007 жылдан бастап — "Сарыарқа" әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясы" Ұлттық компаниясы" акционерлік қоғамы басқармасының төрағасы.

• Әлем және Қазақстан

Дос. Көрші. Әріптес

Сауытбек АБДРАХМАНОВ,
"Егемен Қазақстан" — Бейжіңнен.

Сенат Төрағасы Қ.Тоқаевтың Қытайға сапары сәрсенбіде басталғанымен, ол күн негізінен жолға кетті. Астанадан бес сағат ұшып Бейжіңге жеткенше, одан 17 миллион тұрғыны бар қаланың кешкі көлік кептелектерінен өткенше күн де батты. Түнгі астананы тамашалауға ғана уақыт таптық. Сәрсенбінің сәтіндегі бір олжамыз — Қасым-Жомарт Кемелұлының ұшақтағы өзінің салонына шақырып, екі сағат бойы Қытай туралы алуан-алуан әңгімесін естігеніміз болды. Тәуелсіздіктің алғашқы белесінде еліміздің сыртқы саясатын қалыптастыруда Елбасына ақылшы болған азаматтың Қытай елі жөніндегі маман екендігі елдің бір ырысы деген ойымыз тағы тиянақтала түсті.

Кеше таңертең Қасым-Жомарт Кемелұлы ҚХР Сыртқы істер министрлігі жанындағы Халықаралық проблемалар институтында ел саясаттанушыларының, ғылыми жұртшылықтың алдында сөз сөйледі. Бұл институт 1956 жылы Қытай халықаралық байланыстар институты болып құрылған екен. 1986 жылдан бері осылай аталады. 1998 жылы оның құрамына ҚХР Мемлекеттік кеңесінің құрылымына кіретін Халықаралық қарым-қатынастар Қытай орталығы қосылыпты. Институт негізінен халықаралық саясаттың орта және ұзақ мерзімді мәселелерімен, экономиканың стратегиялық сипаттағы проблемаларымен айналысады, сондай-ақ аса маңызды деген әлемдік оқиғалар мен өткір проблемалар бойынша түсініктемелер, ұсыныстар әзірлейді.

(Соңы 5-бетте).

(Соңы. Басы 1-бетте).

Дос. Көрші Әріптес

Қ.Тоқаевтың дипломаттық қызметі Қытайда басталғаны белгілі. Қасым-Жомарт Кемелұлы "Беласу" атты кітабында Мәскеудің Халықаралық қатынастар институтын бітірердегі дипломдық жұмысы "Линь Бяо мен Конфуцийді сынау науқанының саяси және идеологиялық қырлары" деп аталғанын да жазатын. Ұзақ жылдар бойы Сыртқы істер министрі қызметін атқарған тұста Қ.Тоқаевтың Қытай проблематикасын егжей-тегжейлі білетіндігі елдің сыртқы саясатына көп көмегін тигізгені талассыз. Кешегі кездесуде де Сенат Төрағасының өзіне тән салқын сабырмен сөйлеу мәнері, қамтыған мәселелерінің терең талдануы, саясат пен экономиканы тығыз ұштастыра қарастыруы жиналған жұртшылықты тәнті етті. "Тарих пен география Қазақстан мен Қытайға тату көршілер, жақын достар, стратегиялық әріптестер ретінде өмір сүруді жазған", деп бастаған спикер Қазақстан жұртшылығы Қытайдың жаһандық держава ретіндегі тарихи маңызын алабөтен бағалайтынын атап айтып, көрші елдің халықаралық беделі мен ықпалы жылдан жылға арта түсіп келе жатқанына көңіл толушылығын жеткізді. Қ.Тоқаев Қытайдың Қазақстан қауіпсіздігіне кепілдік беруі, екі ел арасындағы мемлекеттік шекараның мәңгілікке шегенделуі сияқты оқиғалардың орасан маңызын. Қазақстан мен Қытай арасындағы достық пен ынтымақтастықтың ойдағыдай дамуы, нығаюы Президент Нұрсұлтан Назарбаев пен Төраға Ху Цзиньтаоның ерекше еңбегі екенін бөле көрсетті. Біздің Мемлекет басшысының 2006 жылғы желтоқсанда Бейжіңге, ҚХР Төрағасының 2007 жылғы тамызда Астанаға мемлекеттік сапарлары Қазақстан мен Қытай арасындағы стратегиялық қарым-қатынастарды одан әрі дамыта түсті.

Сенат спикері екі елдің Шанхай ынтымақтастық ұйымы аясындағы бірлесе атқарып жатқан жұмысына жоғары баға берді. Энергетика, көлік, өнеркәсіптің дәстүрлі және инновациялық салаларын, ғылым мен технологияны дамыту мәселелерінде ШЫҰ-ның мүмкіндігі өте мол. Туризм мен спорт саласындағы ынтымақтастық та өз жемісін беруде. Қытайдың биылғы Олимпиялық ойындарды өткізуге дайындық барысындағы жинақтайтын тәжірибесі өңірдегі барлық елдер үшін пайдалы болмақ. "Қытай халқы мен үкіметі осынау абыройлы міндетті ойдағыдай атқарып шығатындығына біздің күмәніміз жоқ", деп қадап айтты Қасым-Жомарт Кемелұлы. Мемлекеттер арасындағы мәдени-өркениеттік өзгешеліктер олардың бірлесе әрекет етуіне мүмкіндік бермейді-міс деген баяғы қасаң қағидалар қайта қозғалып жүрген қазіргідей тұста ШЫҰ Еуразия кеңістігінде тең құқықты әріптестікке әбден-ақ қол жеткізуге болатынын тамаша танытуда. Өз сөзінде Қ.Тоқаев бұл ойын елдер арасындағы тауар айналымының көлемі кейінгі кезде анағұрлым өсе түскендігімен тиянақтап өтті. Кеше естіген цифрларымыз осының айқын айғағы. 2007 жылдың 10 айының өзінде Қазақстан мен Қытай арасындағы екіжақты сауданың көлемі 11 миллиард доллардан асып түсіпті, бұл 2006 жылдың 10 айымен салыстырғанда 65 пайыз артық екен. Қазақстан Қытаймен сауда айналымы бойынша Орталық Азия және Шығыс Еуропа елдері арасында Ресейден кейінгі екінші орында тұр. Қытайдың біздің экономикаға салған инвестициясының жалпы көлемі 8 миллиард долларға жетіп қалыпты. Ұлы көршіміз Қазақстанның Бүкіләлемдік сауда ұйымына қосылуына қолдау көрсетіп отыр. "Атасу — Алашанькоу" мұнай құбыры, "СНПС-Ақтөбемұнайгаз" акционерлік қоғамы, "Кеңқияқ — Құмкөл" мұнай құбыры және "Қазақстан — Қытай" газ құбыры сияқты нысандар мен мекемелер атқарып жатқан, атқаратын істер ауқымды.

Қазақстан мен Қытай негізгі халықаралық ұйымдардың, ең алдымен, Біріккен Ұлттар Ұйымының аясында белсенді түрде бірлесе әрекет етіп келеді. "Біз халықаралық қатынастардың демократияландырылуын және тең құқықты әріптестікті жақтаймыз. Біз бір полярлы әлемнің жағдайында мемлекеттердің өзгелерге өз әмірін жүргізуін қаламаймыз. Қазақстан да, Қытай да көпполюсті әлемнің орнығуын және дамуын қалайды" — Қ.Тоқаевтың осы сөзі айтылған тұста залдағы жұртшылық бір қозғалақтап қалды.

Мұнан кейін әңгіме ауаны парламентаралық байланыс мәселелеріне ойысты. Қытайдың экономикалық реформаларды белсенді жүргізу кезеңіндегі заңнамалық арқауды қалыптастыру жөніндегі тәжірибесі өте қызғылықты көрінеді. Сената Халық өкілдері Бүкілқытайлық жиналысымен парламентаралық ынтымақтастық жөніндегі топ жұмыс істейтінін біз кеше осы Бейжіңде естіп-білдік. Екі жақтың депутаттары бір-бірімен алыс-беріс, барыс-келіс орнатып үлгеріпті. Депутаттар демекші, сөздің реті келіп тұрғанда спикер сапарындағы ресми делегацияға халық қалаулылары Н.Жолдасбаева, Қ.Ахметов, Б.Досманбетов, Ғ.Есім, Ж.Кәкішев, О.Рахманбердиев, Т.Симамбаев, Ж.Төрегелдинов қосылғанын айта кетелік.

Өз сөзінде Қ.Тоқаев еліміздің бүгінгі белесі мен алдағы алар асулары жөнінде де жан-жақты айтып өтті. Конфуцийдің: "Алыстағы қиындықтарды ойламайтындар жақындағы қатерлерге тап болмай қоймайды", деген сөзін алға тартқан спикер "Қазақстан-2030" Стратегиясының ел өміріндегі ерекше орнына айрықша тоқталды. Стратегияны әзірлеу жұмысы аса ауыр экономикалық дағдарыс жылдарында-ақ басталды. Әйтсе де біз алдымызға жауапты міндет — осы заманғы және серпінді дамыған ойдағыдай мемлекет болу міндетін қойдық, деді Сенат спикері. Біз бүгінгі таңда "Қазақстан-2030" Стратегиясы өзінің өміршеңдігі мен тиімділігін тұтастай растады деп толық мәлімдей аламыз. Сыртқы әлем "Қазақстан жолы" немесе "Назарбаев үлгісі" деп атаған жаңа тұжырымдама өмірге келді. Біз ұлттық қауіпсіздігімізді, ең алдымен, мемлекеттік тәуелсіздігіміз бен аумақтық тұтастығымызды ұзақ мерзімді басымдық ретінде айқындап алдық. Ұзақ мерзімді ұлттық даму стратегиясының бір маңызды басымдығы — Қазақстан қоғамында татулық пен келісімді нығайту. Егер елімізде ішкі тұрақтылық болмаса, біздің бүкіл жоспарымыз тек жақсы ниет күйінде қалар еді. Қазақстанда шетелдерде жоқ бірегей институт — Халық ассамблеясы құрылды, ол Парламенттің төменгі палатасы — Мәжіліске тоғыз депутатын сайлады. Еліміздің саяси жүйесіне реформа жүргізбейінше, бізде прогресс пен дамудың өрістеуі мүмкін емес еді. Әлемдік тәжірибені зерделеп, соған талдау жасай келе және соған сүйене отырып, біз президенттік республика үлгісін таңдап алдық. Бұл шешім елімізді Кеңес Одағы күйрегеннен кейінгі дағдарыстан алып шығуға мүмкіндік берді. Экономикалық және әлеуметтік проблемаларды еңсеріп, тұрақты экономикалық даму жолына шығып, біз саяси реформалар жүргізуді одан әрі жалғастырдық. 2007 жылы еліміздің Конституциясына бірқатар өзгерістер мен толықтырулар енгізілді. Қазақстан президенттік республикадан президенттік-парламенттік республикаға айналып отыр. Мемлекет басшысының бастамасы бойынша жүргізілген конституциялық реформа қоғамымызды демократияландыру мен елімізді саяси жаңғырту үдерісін елеулі түрде ілгерілетті. Парламент пен партиялар рөлінің күшеюі, сот билігі тармағы тәуелсіздігінің нығаюы, мәслихаттардың күшеюі, жергілікті өзін-өзі басқарудың дамуы, Қазақстан халқы Ассамблеясының жаңа рөлі, сот төрелігі жүйесінде азаматтардың құқықтарын қорғау тетіктерін нығайту сияқты шаралар мемлекеттің саяси жүйесін айтарлықтай күшейтті.

Қазақстанның орнықты экономикалық дамуын қамтамасыз ету біздің басты стратегиялық басымдықтарымыз қатарында қала береді. Өткен жылдарда біз экономикалық өсудің барынша жоғары қарқынын төмендетпедік, бұл көрсеткіш бойынша Қытай, Үндістан, АСЕАН елдерімен бір деңгейде болдық. Өткен он жылдың ішінде еліміздің ішкі жалпы өнімі бес есеге жуық өсті. Осы кезеңде ішкі жалпы өнімнің халықтың жан басына шаққандағы көлемі 3,5 еседен астам өсті және 2007 жылы 7 мың доллардан асты. Бұл бірқатар Орталық және Шығыс Еуропа елдерінің көрсеткіштерімен тең. 2000 жылдан бастап ІЖӨ-нің өсуі орта есеппен 9-10 процентті құрап отыр. Таяудағы үш жыл ішінде оның орташа өсімі 8 процент деңгейінде сақталады, бұл 2008 жылы ІЖӨ-нің 2000 жылмен салыстырғанда екі есе өсуі жөніндегі стратегиялық міндетті шешуге мүмкіндік береді. Сыртқы сауда айналымы он жыл ішінде 6 еседен астам өсіп, 2007 жылы 80 млрд. долларға жетті. Еліміздің мұнай-газ өнеркәсібі серпінді дамуда. 2015 жылға таман біз мұнай өндіру көрсеткішін — 130 миллион тоннаға және газ өндіруді 80 миллиард текше метрге жеткізіп, әлемдегі он аса ірі көмірсутегі шикізатын экспорттаушылардың клубына кіруді жоспарлап отырмыз.

Қазіргі кезде біз "парасатты экономиканы" қалыптастыруға кірістік, деді одан әрі Қасым-Жомарт Тоқаев. Осы тұрғыдан алғанда өндіруші сектордың тиімділігін арттыру, экономиканы әртараптандыру, инфрақұрылымды жаңғырту жөніндегі жұмыстардың зор мәні бар. Инновациялық бастаманы дамытуды көздейтін "30 корпоративтік көшбасшы" жобасы іске қосылды. Елдің транзиттік әлеуетін іске асыру бағытында 2015 жылға дейінгі Көлік стратегиясы қабылданды. Стратегия шеңберінде құны 30 миллиард доллар 80-ге жуық инвестициялық жоба іске асырылатын болады. Бұл Қазақстанды Еуразиядағы ірі құбыр желісі, теміржол, автомобиль, теңіз және әуе көлігінің "торабына" айналдырады. Осы орайда өзімізге іргелес Қытаймен ынтымақтастық ерекше маңызға ие болады.

"Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымы министрлер кеңесінің таяуда болған отырысында біздің еліміздің 2010 жылы осы ұйымда төрағалық етуі туралы шешім қабылданды. Қазақстан Орталық Азия өңіріндегі, бұрынғы кеңестік кеңістіктегі ЕҚЫҰ басқаратын бірінші ел, түркі тілдес және ислам әлемінің алғашқы өкілі болды. Бұл — біздің еліміздің үлкен жетістігі", деді Қасым-Жомарт Кемелұлы. Қазақстанның ЕҚЫҰ-да төрағалық етуі Орталық Азияда қауіпсіздік пен дамуды қамтамасыз етудің маңызды факторы болады.

Біздің ел өркениетаралық диалогтың дамуына белсенді түрде ықпалын тигізіп келеді. Мемлекетіміздің басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың бастамасы бойынша Қазақстан астанасында Әлемдік және дәстүрлі діндер лидерлерінің екі съезі өткізілді. Бүгінде Съезд тұрақты жұмыс істейтін белсенді халықаралық форумға айналды. Ол бейбітшілік пен толеранттылықты нығайту ісіне жаһандық ауқымда елеулі үлес қосып отыр. Қазақстанның бұл миссиясы басқа елдердің және халықаралық ұйымдардың, оның ішінде Біріккен Ұлттар Ұйымының қолдауына ие болды. Келесі съезд 2009 жылы өтеді, біз оған Қытай конфессияларының өкілдері кеңінен қатысады деп сенеміз.

Барша көршілермен мемлекеттік шекара мәселелерін сындарлы шешу, халықаралық терроризмге қарсы күреске қатысу, кеңестен кейінгі кеңістіктегі және Орталық Азиядағы интеграциялық бастамалар — мұның бәрі Қазақстанның азиялық өңірдің қауіпсіздігіне қосқан үлкен үлесі. Әлемдегі аса ірі Семей ядролық полигонын жауып, қуаттылығы жағынан дүние жүзіндегі төртінші ядролық арсеналдан өз еркімен бас тартқан Қазақстан бүкіл әлемге адамзат алдындағы жауаптылықтың үздік үлгісін көрсетті және өз қауіпсіздігінің сенімді іргетасын қалады. Осылайша, біздің ел халықаралық қауымдастықта сенімді позицияны қамтамасыз етті.

Азиядағы өзара ықпалдастық және сенім шаралары кеңесі азиялық елдердің бірлескен күшімен өңірде қауіпсіздікті қамтамасыз ету шараларын іздестіру жөніндегі пәрменді форумға айналды. Кеңестің мақсаты мен қызметін әлемдік қауымдастық мойындады. Біз Қытай басшылығына осы мәселеде нық және дәйекті қолдау көрсеткені үшін разылығымызды білдіреміз.

Бүгінде Қазақстанды Орталық Азия өңіріндегі көшбасшы деп атайды. Біз көшбасшылыққа қатысты сөз емес, нақты сапалы тұрғыдағы өсу ғана Қазақстанның әлемдік қауымдастықта алатын лайықты орнын қамтамасыз етеді деп санаймыз. Біздің ұсынар формуламыз қарапайым: тұрақтылық пен жаңғыртудан өркендеуге жету. Бұл мақсатқа жақын уақытта қол жеткізуге болады.

Кездесу соңында Сенат Төрағасы бірқатар сұрақтарға жауап қайтарды.

Мұнан кейін Қ.Тоқаев Халық өкілдері Бүкілқытайлық жиналысы Тұрақты комитеті Төрағасының орынбасары Хэ Лулимен кездесті.

Кездесу барысында тараптар екі мемлекеттің өзара қарым-қатынастарын одан әрі дамыту және нығайту мәселелерінің келешегін талқылады. Қытаймен ынтымақтастық Қазақстан үшін маңызды басымдық екенін, көптеген салалар бойынша стратегиялық әріптестік қарқынды дамып келе жатқанын айта келіп Қ.Тоқаев: "Қазақстан Республикасы Парламентінің Сенаты алдағы уақытта да Қазақстан-Қытай қатынастарын дамытуға және нығайтуға жан-жақты атсалыса беретін болады. Халықтар бір-бірін жақсы білген сайын біздің елдеріміз арасындағы байланыстар беки түседі", деп атап өтті.

Халық өкілдері Бүкілқытайлық жиналысы Тұрақты комитеті Төрағасының орынбасары Хэ Лули өз кезегінде: "Ынтымақтастықтың стратегиялық мәселелерінде Қытай Қазақстанға қолдау білдіреді", деп атап өтті. Оның пікірінше, белсенді түрде әрі бірте-бірте қалыптасқан парламентаралық қарым-қатынастар ҚХР мен Қазақстан арасындағы өзара іс-қимылдың құқықтық берік негізін қалайды. Содан соң Хэ Лули "Халық өкілдерінің Бүкілқытайлық жиналысы Қазақстан Парламентімен ынтымақтастықтың барлық саласы бойынша өзара іс-қимылды тереңдетуге әзір екенін, ол үшін зор мүмкіндіктер мен резервтер барын" жеткізді.

Кешегі күннің басты оқиғасы — Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының Төрағасы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Қытай Халық Республикасының Төрағасы Ху Цзиньтаомен кездесуі. Сенат спикерінің кейінгі шыққан кітабында Ху Цзиньтаоның билік басына келу белестері жайында егжей-тегжейлі жазылған. Әлем саясатындағы данышпан тұлғалардың бірі деуге әбден лайықты Дэн Сяопиннің кісі танушылығы 1981 жылы Ганьсу провинциясына сапары кезінде Ху Цзиньтаоны қырыққа да толмаған шағында Бейжіңге қызметке шақыруынан, арада 3 жыл өткенде Қытай коммунистік жастар одағының басшысы қызметіне ұсынылады, ал 1992 жылы Саяси бюроның мүшесі емес екендігіне қарамай, ҚКП Саяси бюросының Тұрақты комитетінің құрамына сайлатуынан да көрініп тұр. Сол кездің өзінде Дэн Сяопин оны "ел басшылығының төртінші буынының ұйытқысы" деп атаған екен. Ху Цзиньтаоның Компартия басшылығындағы қызметі ҚКП Бас хатшысы Цзян Цзэминнің сенімді серігі ретінде партияның бүкіл ұйымдық жұмысына жауап беруінен келісті көрінген. 1998 жылдың наурызында Бүкілқытайлық жиналыс сессиясында Цзян Цзэминнің ұсынысы бойынша ҚХР Төрағасының орынбасары қызметіне сайланған Ху Цзиньтао біраз жыл бойында онша көзге түспей, Төрағаның идеяларын нақты жүзеге асырумен айналысқан. 2002 жылы Қытай Компартиясы Орталық комитетінің Бас хатшысы, ал 2003 жылы ҚХР Төрағасы қызметіне келген Ху Цзиньтао шынында да Дэн Сяопин айтқан төртінші буынның лайықты көшбасшысы болып шықты. Ху Цзиньтаоның бастамасы бойынша елде жұмыссыздық пен кедейшілікті жою, дамыған және кенжелеп қалған өңірлердің, провинциялардың арасындағы алшақтықты азайту жөнінде ауқымды арнаулы бағдарламалар жасалып, жүзеге асырылуда. Төраға экономиканы одан әрі ырықтандыруды, жеке меншікті дамытуды жақтайды, алайда, қоғамдық тұрақтылық пен тыныштықты қамтамасыз ету үшін Компартияның жетекшілік рөлін күшейте түсу керек деп санайды. Елде ұйымдасқан қылмыспен, сыбайлас жемқорлықпен, лауазымдық қылмыстармен қатаң, қатаң емес-ау — қатал күрес жүргізілуде. Ху Цзиньтао сыртқы саясатта Қытай ешуақытта гегемонияға ұмтылмайды, басқа елдердің ішкі істеріне қол сұқпайды, көршілес елдермен ынтымақтастықты дамытуға күш-жігер жұмсайды дегенді ұдайы айтумен келеді.

Бас газет деп бөлек бағалағаны болар, бізді Төрағамен кездесуге қатысатын ресми делегация қатарына қосыпты. Жарқын жүзі, тас-түйін тұрысы Ху Цзиньтаоны суретіндегіден де жас көрсетеді екен.

— Сіз біздің үлкен досымызсыз. Астанаға ресми сапармен барғанымда сізбен жанға жайлы әңгіме өткізгенім есімде қалып қойды,— деп бастады Төраға өз сөзін. Ху Цзиньтао өткен жылғы сол сапар Қазақстанға төртінші рет баруы болғанын, Президент Нұрсұлтан Назарбаевпен келіссөздері екі елдің ынтымақтастығын одан әрі өркендетуге мол мүмкіндік жасағанын атап өтті.

Қытай басшысы екі елдің арасындағы саяси, сауда-экономикалық, қауіпсіздік және әскери саладағы ынтымақтастық ойдағыдай дамып, өз жемісін беріп келе жатқанына қанағаттанғандық сезімін білдірді.

Қ.Тоқаев Төрағаға Қазақстан Президентінің сәлемін, ұлы елдің өсіп-өркендеуіне деген тілектестігін жеткізді, Қазақстан-Қытай қарым-қатынастарының қазіргі деңгейі ел басшылары — Нұрсұлтан Назарбаев пен Ху Цзиньтаоның мемлекеттер арасындағы дәстүрлі достықты дамытудағы ерен еңбегінің арқасы екендігін атап көрсетті. Мұның өзі біздің мемлекеттеріміздің стратегиялық ұлттық мүддележеріне, халықтарымыздың армантілегіне толық сай келеді. "Қытаймен жан-жақты ынтымақтастық дәл қазір, бүкіл әлем қолайсыз экономикалық ахуалға түсіп отырған кезде бұрынғыдан да маңызды", деді спикер.

Өткен жолғы сапар кезінде Қытай басшысы Қазақстанда Конфуций орталығын құру жөнінде тілек айтқан екен. Қасым-Жомарт Тоқаев Президент тапсырмасы бойынша Астанадағы Еуразия университетінде Конфуций орталығы құрылғанын, қытайлық оқытушылардың алғашқы тобы елге келетінін хабарлады. "Мен Қазақстан басшылығының елдер арасындағы қарым-қатынас деңгейі, болашағы туралы айтқан бағасымен келісемін. Біздің елдеріміздің байланыстары тарихтың терең қойнауларынан тамыр тартады", деген Ху Цзиньтао әңгіме тақырыбын егжей-тегжейлі білетіндігін көрсетті. Сауда айналымының ақшалай көлемі, мұның алдыңғы жылмен салыстырғанда пайыздық өнімін нақты сандармен сипаттап отырғандығы бәрімізді риза етті. Ху Цзиньтао Қазақстан басшылығының біртұтас Қытай идеясын қолдауына разылығын білдірді. "Қазақстанмен байланыс — біздің сыртқы саясатымыздағы басымдықтардың бірі", деп қадап айтқан Төраға екі мәселе жөнінде нақты жұмыс жүруін жеткізді. Оның біріншісі — Қазақстан мен Қытай арасындағы мұнай, газ құбырларын тартуды уағдаласқан уақытта бітіру. Ол үшін қытай жұмысшыларына еңбек лицензиясы, виза алу мәселелерін шешу керек көрінеді. Екіншісі — экономиканың шикізаттық емес секторындағы ынтымақтастықты дамыту. Жақында Қазақстан Премьер-Министрі сапары кезінде бұл бағыттағы нақты келісімге қол қойылады деп күтілуде. Ху Цзиньтао биылғы сәуір айында Бейжің олимпиадасының факелі мәреден аттанатынын, факел қолға тиетін алғашқы ел — Қазақстан болатынын, өз тарапынан Нұрсұлтан Әбішұлын Олимпиаданы тамашалауға шақырып отырғанын атап айтты. Сөзінің соңында, Қытай басшысы Қазақстан Республикасының Президенті Назарбаевқа ыстық сәлемін жеткізуін сұрады.

Парламент Сенаты Төрағасының Қытай Халық Республикасына сапары ертең одан әрі жалғасады.

Министрлік: межелер мен міндеттер

Өткен сәрсенбіде Үкімет басшысы Кәрім Мәсімовтің қатысуымен Индустрия және сауда министрлігінің кеңейтілген алқа мәжілісі болып өтті. Оған Парламент депутаттары, министрліктің алқа мүшелері, жер-жердегі ведомстволардың басшылары қатысты.

Барды баянды ету – басты міндет

Жылқыбай ЖАҒЫПАРҰЛЫ,
"Егемен Қазақстан".

Алқа мәжілісінде Индустрия және сауда министрі Ғалым Оразбақов "Министрліктің 2007 жылғы қызметінің қорытындылары және 2008 жылға арналған басым міндеттері туралы" баяндама жасады. "Осыдан тура бір жыл бұрын, яғни 2007 жылдың 20 қаңтарында біз министрліктің осындай кеңейтілген отырысын өткізген едік. Енді өткен жыл ішінде атқарылған жұмыстарды қорытындылап, алдағы басым міндеттерді белгілейтін кез бүгінгі сәрсенбінің сәтіне келіп отыр", — деді ол өз сөзінде.

2007 жылы еліміздің өнеркәсібі 7,7 триллион теңгенің өнімін өндірді. Бұл 2006 жылдың көрсеткіштерімен салыстырғанда 104,5 пайызды құрады. Оның ішінде тау-кен өнеркәсібі 4,5 триллион теңгенің (102,6%), өңдеу өнеркәсібі 2,5 триллион теңгенің (106,7%), өнімін шығарса, электр энергиясын, газ және су өндіру және тасымалдау кәсіпорындары 421,3 миллиард теңгенің (107,3%) қуаттарын өндірген. Бұрнағы жылдармен салыстырғанда, тау-кен өнеркәсібінің өсу қарқынынан гөрі өңдеу өнеркәсібінің өсу қарқыны басым болды. Егер ол 2006 жылы 0,3 пайыз болса, өткен жылы 4,1 пайызды құрады.

Есепті кезеңде еліміздің шағын кәсіпкерлігі 19,8 пайызға өсіп, 680,1 мың субъектіге жетті. Осының нәтижесінде өткен жылы шағын және орта бизнес салаларының кәсіпорындары алғаш рет 2,0 триллион теңгенің өнімін шығаруға қол жеткізді.

Сол сияқты тұрғын үй құрылысының қарқыны да жоғары деңгейде болды. Бұл салаға 2007 жылы 489,6 миллиард теңгенің инвестициясы тартылды. Оның 48,4 миллиард теңгесі мемлекеттік, 397,1 миллиард теңгесі жеке меншік және 43,9 миллиард теңгесі шетелдік инвесторлар қаржысы еді. Соның арқасында 8,1 миллион шаршы метр тұрғын үй құрылысы пайдалануға берілді. Бұл тұрғын үй құрылысы жоғары қарқынмен дамыған 2006 жылмен салыстырғанда 30 пайызға жоғары.

Қазақстанның сыртқы сауда айналымы өткен жылы 78,8 миллиард АҚШ долларына жетті. Өкінішке қарай, әлі де сыртқы сауда айналымының басым бөлігін шикізат экспорты құрап отыр. Негізгі капиталға тартылған инвестиция есепті кезеңде 26,7 миллиард доллар мөлшерінде болды. Министрлік бастамасымен өмірге келген даму институты өз қызметін бастағаннан бері жалпы құны 3 миллиард доллар болатын 102 инвестициялық жобаны қаржыландырды.

Осы институттың қатысуымен жыл ішінде Қостанай облысында алтын мен жез рудаларын қайта өңдеу жөніндегі кен өндіру және өңдеу кешені, Тараз қаласындағы металлургия зауыты, Көкшетау және Өскемен қалаларындағы "КамАЗ" және "Шевроле" автокөліктерін құрастыратын зауыттардың жаңа желілері, Павлодар қаласында алюминий шығару жөніндегі электролиз зауытының бірінші кезегі, құрастырмалы құбырлар зауыты және басқа өндірістік нысандар іске қосылған.

Жиында аталмыш министрліктің Инвестиция жөніндегі комитетінің төрағасы Тимур Нұрашев, Парламент Мәжілісінің экономикалық реформалар және өңірлік даму комитетінің төрағасы Владимир Бобров, "Зиксто" АҚ-тың бас директоры Игорь Коровин, "Қорғас" шекара аймағы ынтымақтастығы халықаралық орталығы" АҚ-тың президенті Болат Тәкенов және басқалар сөз сөйлеп, күн тәртібіндегі мәселе бойынша өз ойларын ортаға салды.

Алқа отырысын қорытындылай келіп, Үкімет басшысы Кәрім Мәсімов Индустрия және сауда министрлігінің және оған қарасты барлық ведомстволардың алдында тұрған нақты міндеттерге тоқталды. "Бүгінгі отырыста талқыланған мәселелер жыл бойы Үкімет мәжілісінің күн тәртібінде талай қаралып, жан-жақты талқыланған. Жаңа Ғалым Ізбасарұлы баяндамасында атап көрсеткеніндей, тек сіздердің министрліктеріңізге қатысты келелі тақырыптар Үкіметтің 19 отырысында қаралған екен. Мен бүгін жиынға қатысушы алқа мүшелерінің назарын әрбір қазақстандықтың мүддесіне тікелей байланысы бар маңызды мәселелерге аударғым келеді", деп атап көрсетті Кәрім Мәсімов өз сөзінде.

Үкіметтің алдында тұрған негізгі міндеттердің бірі — еліміздің экономикасын әртараптандыру және одан әрі жаңғырту. Бұл — тәуелсіз Қазақстанның ертеңгі жетістіктерінің кепілі, баянды болашағының тұғыры. Еліміздің таяу болашақта және ұзақ мерзімде даму стратегияларын Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев нақты айқындап берді.

Әрине, қол жеткізген жетістіктер аз емес. Өткен жылдың соңында ғана Павлодар қаласында ірі өндірістік кешендер, Ақтөбедегі газ өңдеу зауыты және басқа да нысандар іске қосылды. Алдағы уақытта да бірқатар ірі өндіріс ошақтары пайдалануға берілмек.

Біз биыл жаңа ірі бағдарламалар қабылдай қоймайтын шығармыз. Барлық стратегиялық бағыттар айқындалған. Енді міндет, солардың бәрін қағаз жүзінде қалдырмай, орындау қажет. Сондықтан мен сіздердің алдарыңызға қол жеткізген жетістіктерді баянды ете отырып, осы уақытқа дейін белгіленген нақты бағдарламаларды іс жүзіне асыру міндетін жүктеймен, — деді Үкімет басшысы.

Сонымен бірге Премьер-Министр кеңейтілген алқа мәжілісіне қатысушыларға өңдеуші өнеркәсіптегі өндірістің тұрақты өсімін қамтамасыз ету, экономиканың шикізаттық емес салаларындағы қанатқақты жобаларды іске асыру, еліміздің төрт өңіріндегі технопарктерді қалыптастыру жөніндегі жұмысты одан әрі жалғастыру, Қазақстан Республикасындағы Тұрғын үй құрылысын дамытудың 2008-2010 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасына уақыт талабына сай өзгерістер енгізу, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласындағы реформаларды одан әрі жалғастыруға байланысты бірқатар нақтылы тапсырмалар берді.

Үкімет басшысы өз сөзінде еліміздің шикізаттық емес секторына инвестицияларды көбірек тарту, сауда қызметін реттеу жүйесін жетілдіру, Қазақстанның Бүкіләлемдік сауда ұйымына кіруі жөніндегі алда тұрған келелі мәселелер туралы өз ойын ортаға салды. Кәрім Мәсімов жиналғандарға биылғы жыл үлкен бағдарламалар қабылдау жылы емес, бұрын қабылданған стратегиялық бағдарламаларды жүзеге асыруды жандандыру және қол жеткізген тұрақтылықты қамтамасыз ету кезеңі болатындығын ерекше атап көрсетті.

Қазақстан Республикасы Президентінің 2008 жылғы 15 қаңтардағы №512 Жарлығымен бекітілген

"Бурабай" арнайы экономикалық аймағы туралы ереже

1. Жалпы ережелер

1. "Бурабай" арнайы экономикалық аймағы (бұдан әрі — АЭА) қоса беріліп отырған жоспарға сәйкес Ақмола облысы Щучье ауданының аумағында орналасқан.

АЭА аумағы 370 гектарды құрайды және Қазақстан Республикасы аумағының ажырамас бөлігі болып табылады.

2. АЭА

1) мыналарды:

келетін қазақстандық және шетелдік туристердің қажеттілігін қамтамасыз етуге және қанағаттандыруға қабілетті тиімділігі жоғары және бәсекеге қабілетті туристік инфрақұрылым;

экологиялық таза көлікті, оның ішінде демалудың барлық объектілеріне қол жетімділікті қамтамасыз ету мақсатында шағын авиацияны пайдалану үшін база;

туристерге қызмет көрсету үшін бірыңғай ақпараттық база құру;

2) инвестициялық жобаларды іске асыру, әлеуметтік проблемаларды шешу үшін қолайлы инвестициялық ахуал құру мен отандық және шетелдік инвестицияларды тарту мақсатында құрылады.

АЭА-ның қызметі Қазақстан Республикасының Конституциясымен, "Қазақстан Республикасындағы арнайы экономикалық аймақтар туралы" Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 6 шілдедегі Заңымен, осы Ережемен және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерімен реттеледі.

3. АЭА аумағындағы қызметтің басымдық түрлері мыналар болып табылады:

1) туризмнің мәдени-танымдық, сауықтыру, экологиялық, іскерлік, спорттық және басқа да түрлерін ұйымдастыру және дамыту;

2) халықаралық стандарттарға сәйкес келетін, оның ішінде сауықтыру, ойын-сауық, тамақтандыруды ұйымдастыру, көліктік, қонақ үй, экскурсиялық, ақпараттық қызметтерді көрсету саласындағы әр түрлі туристік қызметтер көрсету;

3) әр түрлі, оның ішінде ұлттық тақырып бойынша кәдесый өнімін дайындау және шығару жөніндегі өндірістерді ұйымдастыру.

2. АЭА-ны басқару

4. АЭА-ны басқару "Қазақстан Республикасындағы арнайы экономикалық аймақтар туралы" Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 6 шілдедегі Заңына сәйкес жүзеге асырылады.

3. АЭА аумағында салық салу

5. АЭА-ның аумағында қызметін жүзеге асыратын ұйымдарға салық салу Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

4. Кедендік реттеу

6. АЭА-ның аумағы Қазақстан Республикасының кедендік заңнамасына сәйкес еркін кеден аймағының кедендік режимі әрекет ететін Қазақстан Республикасы кеден аумағының бөлігі болып табылады. АЭА-ның шекарасы оның периметрі бойынша арнайы қоршаумен жабдықталады. АЭА-ның периметрлері Қазақстан Республикасының кедендік шекарасы болып табылады.

7. АЭА-ның аумағында еркін кеден аймағының кедендік режиміне Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларды қоспағанда, АЭА-ны құру мақсаттарына қол жеткізу үшін қажетті тауарларды орналастыруға жол беріледі.

8. АЭА-ның аумағында кедендік ресімдеу мен бақылау Қазақстан Республикасының кеден заңнамасында көзделген тәртіппен жүзеге асырылады.

АЭА-ның мақсаттарына қол жеткізу үшін қажетті тауарлардың тізбесі:

1) АЭА-ның аумағында тұрғызылатын объектілерді салуды қамтамасыз ету үшін қажетті машиналар, тетіктер, автокөліктің әр түрлері және жабдықтар;

2) АЭА-ның аумағындағы барлық объектілердің

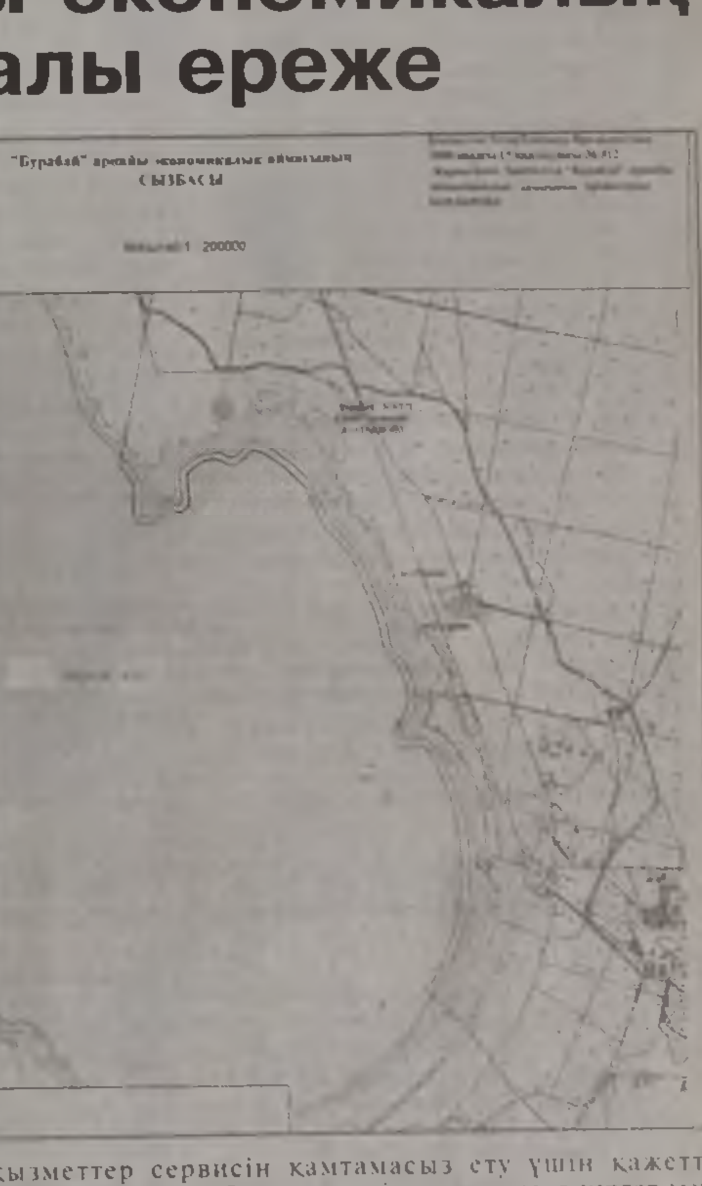

қызметтер сервисін қамтамасыз ету үшін қажетті машиналар мен жабдықтар, көлік құралдары, тауарлар мен материалдар.

АЭА-ның аумағында еркін кеден аймағының кедендік режиміне орналастырылған тауарлармен, тетіктермен және жабдықтармен:

1) тауарлардың сақталуын қамтамасыз ету;

2) құрылыс процесінде ұтымды орналастыру және тұтыну мақсатында құрылыстардың бөлінген учаскелері шегінде тауарларды тасымалдауға (легін бөлшектеу, сұрыптау, тиеу, түсіру, қайта тиеу) дайындау және тауарлар мен көлік құралдарын орнынан ауыстыру (кеден органының рұқсатымен) жөніндегі операцияларды жасауға жол беріледі.

5. Қоршаған ортаны қорғау

9. АЭА-да қызметті жүзеге асыру өмір сүру сапасын арттырудың экономикалық, әлеуметтік және экологиялық аспектілерінің балансы негізінде орнықты дамуға көшу және қоршаған ортаны қорғау үшін жағдай жасау арқылы табиғи ресурстарды ұтымды және тиімді пайдалануға негізделген.

6. АЭА-ны таратудың тәртібі мен мерзімдері

10. АЭА ол құрылған мерзім аяқталғаннан кейін таратылады.

АЭА Қазақстан Республикасы Үкіметінің ұсынысы бойынша Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығымен таратылады.

7. Қорытынды ережелер

11. АЭА-ны мерзімінен бұрын тарату "Қазақстан Республикасындағы арнайы экономикалық аймақтар туралы" Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 6 шілдедегі Заңына сәйкес жүзеге асырылады.

12. АЭА-ның осы Ережеде реттелмеген қызметі Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.